

Niet-aangeboren hersenenletsel (NAH) met cognitieve stoornissen

HET VAN WEEL-BETHESDA ZIEKENHUIS

Hoofdlocatie:
Stationsweg 22
3247 BW Dirksland

vanweelbethesda.nl
mijn.vanweelbethesda.nl
0187 60 73 00

Hier krijgt u meer informatie over niet-aangeboren hersenletsels. U kunt hier meer informatie vinden over o.a. de klachten/beperkingen die kunnen optreden en wat de betrokken hulpverleners voor u kunnen betekenen tijdens de revalidatie.

Wat is NAH?

Niet-aangeboren hersenletsel (NAH) is elke afwijking of beschadiging van de hersenen die na de geboorte is ontstaan. Hersenletsel kan verschillende oorzaken hebben. Jaarlijks worden ongeveer 140.000 Nederlanders getroffen door hersenletsel. Ongeveer 650.000 mensen ervaren beperkingen als gevolg van hersenletsel. Dat is ruim 3,5% van de Nederlandse bevolking.

Oorzaken hersenletsel

Hersenletsel kan ontstaan doordat er in de hersenen iets mis gaat, bijvoorbeeld een bloedvat dat knapt in de hersenen of een propje dat in de bloedbaan van de hersenen vast komt te zitten. Daarnaast door een harde val op het hoofd of door een ongeval.

Wat is een CVA?

Een veel voorkomende oorzaak van hersenletsel is een beroerte. Dit wordt ook wel CVA genoemd: Cerebro Vasculair Accident. Dat betekent: een “ongeluk in de bloedvaten van de hersenen”. CVA heeft twee veel voorkomende vormen: het herseninfarct en de hersenbloeding. Ongeveer 80% van de mensen met een beroerte heeft een herseninfarct, 20% heeft een hersenbloeding. Er bestaan ook nog andere oorzaken. Bij een herseninfarct is sprake van een verstopping in de bloedvaten door een propje, dichtslibbing of een combinatie daarvan. Als een bloedvat in de hersenen lekt of is geknapt, wordt dat een hersenbloeding genoemd. Zowel bij een herseninfarct als bij een hersenbloeding stroomt er te weinig bloed naar een deel van de hersenen. Daardoor krijgt een gedeelte van de hersenen te weinig zuurstof en hierdoor sterven de hersencellen op die plaats af.

In de hersenen liggen allerlei gebieden met verschillende functies. Wanneer er hersencellen afsterven in een bepaald gebied, wordt de functie van dat gebied verstoord. Hoe erg de gevolgen hiervan zijn, hangt o.a. af van de ernst van de verwonding, de plaats daarvan in de hersenen en het herstel.

Prognose

De prognose van hersenletsel is wisselend. In grote lijnen is het meeste herstel de eerste 3-6 maanden tot 1 jaar tot 2 jaar.

Klachten/beperkingen die kunnen voorkomen bij NAH

Vermoeidheid

Vermoeidheid na hersenletsel is een 'dubbele handicap': mensen worden sneller vermoeid dan voorheen én het kost meer tijd om te herstellen van deze vermoeidheid. De vermoeidheid kan bestaan uit lichamelijke en/of mentale vermoeidheid. Er kunnen verschillende oorzaken zijn zoals; een vertraagde informatieverwerking, verhoogde prikkelgevoeligheid, meer moeten nadenken over routinehandelingen, overbelasting etc.

Cognitieve klachten

Cognitie betreft de hersenfuncties die nodig zijn voor waarnemen, denken, onthouden van kennis en deze kennis op een goede manier toepassen en begrijpen. Dit zijn de denkfuncties, zoals aandacht, geheugen en planning, waardoor we kunnen functioneren.

Overprikkeling

Normaal worden prikkels goed verwerkt door onze hersenen. Na hersenletsel is de verwerking van prikkels vaak verstoord en kan overprikkeling plaatsvinden. Prikkel komen op volle sterkte binnen omdat de hersenen deze niet goed meer kunnen filteren. Bijvoorbeeld muziek, geluid, licht, kleuren en geuren, warmte of kou kunnen daardoor veel heftiger ervaren worden. In welke klachten dit zich uit is voor iedereen anders.

U kunt ook krachtverlies hebben aan één of meerdere ledematen of spraak/taal problemen hebben. Dit zal ook meegenomen worden in de revalidatie.

Doel revalidatie

De revalidatie na een CVA heeft 3 doelen:

1. in kaart brengen van klachten en beperkingen
2. therapie inzet voor herstel
3. inzet compensatie strategieën

Het is wisselend per patiënt welke therapieën worden ingezet, afhankelijk van de uitval en/of klachten. Een revalidatie team kan bestaan uit:

- Revalidatiearts
- Fysiotherapie
- Ergotherapie
- Logopedie
- Maatschappelijk werk
- Psychologie
- Diëtiste

De revalidatiearts

De revalidatiearts ziet u in het ziekenhuis op de afdeling neurologie of op de polikliniek. Naar aanleiding van de bevindingen wordt er voor u een behandelplan gemaakt. De revalidatiearts coördineert uw revalidatie behandeling, overlegt met andere specialisten/huisarts (indien nodig) en is eindverantwoordelijk voor uw revalidatieproces. Tijdens het proces wordt u regelmatig geïnformeerd over de resultaten van de behandeling. Ook kan de revalidatiearts hulpmiddelen inzetten mocht dit nodig zijn.

De fysiotherapeut

De fysiotherapeut richt zich op het bewegen. In het intakegesprek wordt in kaart gebracht wat de huidige situatie is en wat mogelijke doelen zijn. Ook doet de fysiotherapeut testjes en onderzoek om het functioneren in kaart te brengen. Deze worden later in het behandelproces weer herhaald om ook de progressie te kunnen beoordelen. In de eerste fase proberen we door middel van gerichte oefeningen het lichamelijk functioneren zo goed mogelijk te herstellen. Denk aan arm functie, been functie, lopen, balans, etc. Ook wordt er getraind om u weer zo mobiel en zelfstandig mogelijk te maken. Hieronder valt bijvoorbeeld ook het lopen, indien nodig met een loophulpmiddel. In een latere fase is de therapie meer gericht op het aanleren van compensatie strategieën bij mogelijk blijvende beperkingen. Veel mensen hebben na een CVA last van vermoeidheid. Tijdens de fysiotherapie zal hier ook aandacht aan besteed worden. Hoe ga je hiermee om? Hoe luister je naar je lichaam? Waar liggen de grenzen? Natuurlijk heeft heel dit proces ook impact op de algehele conditie en kracht. Om dit te trainen kan de fysiotherapeut een trainingsprogramma maken. De therapeut zal u ook leren hoe dit zelfstandig te doen, zodat dit na het therapie traject zelfstandig doorgezet kan worden.

De ergotherapeut

De ergotherapeut gaat aan de slag met handelingsproblemen die u tegenkomt tijdens de dagelijkse activiteiten. Het doel hiervan is het behouden of opnieuw verkrijgen van een zo groot mogelijke mate van zelfstandigheid.

Naast lichamelijke klachten kan hersenletsel ook leiden tot 'onzichtbare gevolgen', zoals concentratieproblemen, geheugenproblemen, vermoeidheid, last van overprikkeling, minder snel denken, verminderde stressbestendigheid of niet alles meer kunnen overzien. Het zijn enkele voorbeelden van cognitieve klachten die patiënten met hersenletsel kunnen ervaren.

De ergotherapeut kan voor bovengenoemde klachten handvaten bieden afgestemd op uw dagelijks leven. Hierbij wordt vaak ook gekeken naar het indelen van de dag, om de beschikbare energie zo goed mogelijk over de dag te verdelen.

De logopedist

De logopedist behandelt personen met problemen op het gebied van spraak, taal en slikken. Het eerste gesprek betreft een intake waarbij de problemen in kaart worden gebracht. Indien nodig wordt er onderzoek afgenomen, waarna een gericht behandelplan opgesteld kan worden in overleg met u (en uw naasten).

De logopedist kan u hulp bieden bij:

- Problemen met spreken en stemgeven, zoals moeite met het uitspreken van bepaalde klanken, een zachte/hese stem hebben.
- Problemen in het uiten en begrijpen van taal (afasie, woordvindproblemen).
- Problemen met kauwen en slikken, zoals verslikken, moeite met innemen van medicatie.

De maatschappelijk werker

Arbeid

Ziek zijn brengt veranderingen met zich mee in de werksituatie. U kunt (tijdelijk) niet meer werken en binnen de werksituatie worden hierover afspraken gemaakt. Als u in Nederland ziek bent en dit bij de werkgever heeft gemeld wordt u begeleid vanuit de Wet Poortwachter. Er zijn vaste afspraken waaraan u en uw werkgever zich moeten houden. U bent verplicht mee te werken aan uw re-integratie en de werkgever is verplicht u zo goed mogelijk te ondersteunen. Maatschappelijk werk kan u informeren over de wet Poortwachter en waar u aan moet voldoen. We kunnen u ook adviseren over het contact met de werkgever en bedrijfsarts. Samen met u houden we vinger aan de pols of het traject volgens de wettelijke afspraken wordt gevolgd. Indien nodig verwijzen we u naar juridische instanties, als blijkt dat er problemen ontstaan in het traject. Tevens begeleiden we in de verwerking wanneer blijkt dat terugkeer naar de werkgever niet meer lukt. Doel van de gesprekken is dat u op een prettige en verantwoorde wijze weer de weg vindt in het arbeidsproces en u zich hierin gesteund voelt.

Familie

Een ziekte en/of behandeling kan uw leven en dat van uw naasten ontregelen. De ontstane kwetsbaarheid door verlies van gezondheid kan ervoor zorgen dat u en uw omgeving uit evenwicht raken. Het vraagt om aanpassing op vele gebieden. Mogelijk komt u voor zaken te staan waarmee u niet eerder te maken heeft gehad. Soms kunt u zelf binnen het gezin de problemen goed de baas. Maar u kunt ook behoefte hebben aan professionele hulp. Maatschappelijk werk kan ondersteunen, begeleiden en adviseren als uw leven door ziekte en/of behandeling ontregelt of uit balans is.

De hulpverlening is gericht op het verminderen en hanteerbaar maken van stress.

De psycholoog

De psycholoog kan u helpen en ondersteunen bij:

- Het omgaan met de cognitieve gevolgen van hersenletsel, zoals vergeetachtigheid en concentratieproblemen. Indien nodig kan de psycholoog cognitieve problemen in kaart brengen middels een neuropsychologisch onderzoek (NPO).
- Emotionele klachten, zoals verdrietiger zijn dan anders en niet meer kunnen genieten van dingen. Maar ook angstig of snel gespannen zijn.
- Verwerkingsproblemen na een ingrijpende gebeurtenis, bijvoorbeeld het feit dat u afhankelijker bent geworden van anderen door het hersenletsel.
- Het omgaan met gedragsveranderingen welke bijvoorbeeld kunnen optreden na hersenletsel.
- Het leren vinden van een nieuw evenwicht in relaties met anderen. En het leren omgaan met onbegrip vanuit de omgeving omtrent subtiele of niet zichtbare gevolgen van het hersenletsel.

De psycholoog brengt samen met u uw situatie in kaart door middel van gesprekken en onderzoek. Daarna stelt de psycholoog in overleg met u een plan van aanpak op. Doel hiervan is het verminderen van of het beter leren omgaan met uw klachten.

De diëtiste

Op het gebied van voeding is de diëtist de deskundige bij gezondheid en ziekte. Bij niet aangeboren hersenletsel kunnen verscheidene problemen in relatie tot de voeding optreden, zoals onder andere:

- Ondervoeding of onbedoeld gewichtsverlies
- Kauw- en slikstoornissen
- Overgewicht of ongewenste gewichtstoename
- Decubitus
- Obstipatie
- Refluxklachten
- Vertraagde maagontlediging

De diëtist brengt samen met u - en als dat nodig is met uw naasten- uw voedingssituatie in kaart. Hierbij worden uw leefgewoonten en beweging ook in kaart gebracht. Op basis van deze informatie stelt de diëtist een persoonlijk voedingsplan voor u op. Dit plan wordt specifiek op u afgestemd. Dit plan sluit aan bij uw aandoening, behandeling en persoonlijke voorkeuren. De voedingsadviezen hebben als doel de klachten (in relatie tot het eten en drinken, gewicht en energie) te verminderen en de voedingstoestand te verbeteren.

Meer informatie

Heeft u vragen of wilt u meer informatie? Kijk dan in uw persoonlijk PatiëntenPortaal, op onze website of vraag het aan uw zorgverlener via de [BeterDichtbij](#) app of telefonisch.

PatiëntenPortaal

Op ons PatiëntenPortaal mijn.vanweelbethesda.nl kunt u terecht voor veilige toegang tot uw medisch dossier, persoonlijke gegevens, het maken en inzien van afspraken en voorlichting over uw aandoening en/of behandeling. Het portaal is toegankelijk met behulp van uw DigiD.

BeterDichtbij app

Met de gratis [BeterDichtbij](#) app heeft u eenvoudig en veilig contact met uw eigen arts of andere zorgverlener. Wanneer uw e-mailadres en uw mobiele telefoonnummer correct geregistreerd zijn in ons systeem, ontvangt u na het maken van uw eerste afspraak een uitnodiging voor deze app.

Hulp nodig bij het PatiëntenPortaal of BeterDichtbij?

Neem contact op met de Digihulp van CuraMare via digihulp@curamare.nl of 0187 89 10 10 (tijdens kantooruren).

Vergoeding van uw zorgkosten

Niet alle zorg in het ziekenhuis wordt vergoed door uw zorgverzekeraar. U betaalt ook altijd de hoogte van uw eigen risico. Vraag vooraf bij uw zorgverzekeraar of uw behandeling in ons ziekenhuis vergoed wordt.

Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis is
onderdeel van:

CURAMARE

Ouderenzorg - Thuiszorg - Ziekenhuiszorg